6. Dinleri Öğrenmenin İslam Açısından Önemi

Bazı insanlar, inandıkları dinin dışındaki dinleri batıl veya bozulmuş kabul edip onlar hakkında bilgi edinmeyi gereksiz gördükleri için dinleri tarafsız olarak incelemeyi amaç edinen dinler tarihine olumsuz bakarlar. Batı'da ilk dinler tarihi çalışmaları başladığı zaman Hristiyanlığı savunan bir ilahiyat bilimi olmadığı için bazı Hristiyan din adamları, dinler tarihine karşı çıkarak bu bilime şüpheyle baktılar. Çünkü onlar, Hristiyanlık dışındaki dinlerin varlığını kabul etmenin ve bunlara önem vermenin Hristiyanlığa zarar vereceğini düşünmekteydiler. Daha sonra, Kilise'nin teşvikiyle Hristiyan ilahiyatçılar dinler tarihi çalışmalarına ağırlık vermeye başladılar. Bu tavır değişikliği, diğer dinleri gözden geçirerek Hristiyanlığın mutlak hakikatini ortaya koyma ve Hristiyanlığı diğer din mensupları arasında yayma düşüncesine dayanmaktadır.

DEĞERLENDİRELİM

"Sizden önce nice (milletler hakkında) ilahi kanunlar gelip geçmiştir. Onun için yeryüzünde gezin dolaşın da (Allah'ın ayetlerini) yalan sayanların akıbeti ne olmuş, görün."

(Âl-i İmrân suresi, 137. ayet)

Yukarıdaki ayeti diğer dinleri öğrenmenin önemi açısından değerlendiriniz.

Müslümanların dinler tarihi çalışmalarına karşı tavır almasını ve endişe duymasını gerektirecek bir durum söz konusu değildir. Kur'an-ı Kerim'de Allah (cc) katında tek geçerli dinin İslam olduğu[16] belirtilmekle birlikte diğer dinlerin bir olgu olarak varlığı kabul edilmiştir. Diğer dinlere mensup insanların güzel davranışları övülürken kötü davranışları yerilmiştir. Müslümanların daha önce kendilerine kitap verilenlerin düştüğü hatalara düşmemesi için onların dinlerini ve tarihlerini tanıması gereklidir.

Kur'an-ı Kerim'de Ehlikitap'ı özellikle de Yahudileri konu edinen ayetler büyük bir yekûn tutar. Medine Dönemi'nde inen ayetlerde Ehlikitap'a ağırlıklı olarak da Yahudilere (Benî İsrail) gönderilmiş peygamberlere ve kutsal kitaplara geniş yer verilir. Kur'an ve hadislerde Ehlikitap'ın yanıldığı, gizlediği, ihtilafa düştüğü veya inkâr ettiği konular ortaya konularak onlar yanlıştan dönmeye davet edilir.[17] Bir yandan Ehlikitap'ın yanlışları düzeltilirken diğer yandan onlar Allah'ın (cc) birliği inancına dayalı ortak bir ilkede Müslümanlarla birleşmeye çağrılır.[18] Kur'an'ın Ehlikitap'la ilgili bu ayetleri, Yahudilik ve Hristiyanlık hakkında bilgi sahibi olunduğunda daha iyi anlaşılacaktır. Dinler tarihinin ortaya koyduğu veriler bu açıdan büyük önem arz eder.

YORUMLAYALIM

Hz. Ömer, *"İslam'ın içinde büyüyüp de Cahiliye Dönemi'ni bilmeyen bir kimse İslam'ı merhale merhale bozabilir."* demiştir.

(Ebu'l Hasen en-Nedvi, Müslümanların Gerilemesiyle Dünya Neler Kaybetti, s. 162)

Hz. Ömer'in yukarıdaki sözünü diğer dinleri öğrenmenin önemi açısından yorumlayınız.

16 bk. Âl-i İmrân suresi, 19. ayet.
17 bk. Neml suresi, 76. ayet.
18 bk. Âl-i İmrân suresi, 64. ayet.

Bu hususların dışında, İslam'a karışmış hurafelerin tespit edilebilmesi, diğer din mensuplarıyla sağlıklı iletişim kurulabilmesi, İslam'ın onlara daha iyi anlatılabilmesi, din hizmetlerinin daha verimli hâle getirilmesi de yine diğer dinlerin tanınmasına bağlıdır.[19]

BİLGİ KUTUSU

Ehlikitap: "Kitap ehli" ya da "kendilerine kitap indirilenler" anlamındadır. Kur'an-ı Kerim'de genellikle Yahudiler ve Hristiyanlar için kullanılır.

19 Baki Adam, Dinler Tarihi El Kitabı, s. 22-24.
20 Davut Dursun, "İslam", Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi, C 23, s. 35.
21 https://www.findeasy.in/world-population-by-religion/ Erişim Tarihi, 04.03.2024
22 https://www.findeasy.in/world-population-by-religion/ Erişim Tarihi,15.02.2024
23 https://worldpopulationreview.com/country-rankings/religion-by-country. Erişim Tarihi,15.02.2024
24 https://www.findeasy.in/world-population-by-religion/ Erişim Tarihi, 04.03.2024
25 https://worldpopulationreview.com/country-rankings/religion-by-country. Erişim Tarihi,15.02.2024
26 https://worldpopulationreview.com/country-rankings/religion-by-country. Erişim Tarihi,15.02.2024